

PREPOROD

Riječ
predsjednika

Vrhunac salonskog sindikalizma

Jedan od neugodnijih susreta, kao dugogodišnjem sindikalisti, dogodio mi se početkom ove školske godine. U uredu me je dočekao jedan gospodin, predstavio se kao nastavnik u jednoj od zagrebačkih osnovnih škola i, to je posebno istaknuo, dugogodišnji član sindikata. Sa zadnjim je danom nastavne godine njemu istekla četrdeseta godina rada u prosvjeti. Friško umirovljeni prosvjetar u ruci je držao papir na kojem je rukom bio ispisan obračun njegove otpremnine koju je očekivao i otpremnine koju je dobio. Ostati bez teksta, dačkim rječnikom rečeno, najbolji je opis stanja u kojem sam se našao. Mom kolegi, ali i stotinama znanih kolegica i kolega, nakon cjeloživotnog služenja učenicima, njegov se poslodavac, grubo narugao smanjenjem otpremnine za 676 kuna.

Umjesto 9.978,00 kuna novim je Temeljnim kolektivnim ugovorom otpremnina ugovorena u iznosu od 9.302,31 kuna. Sve ovo proizlazi iz novog TKU-a kojeg je krajem srpnja slavodobitno potpisalo osam sindikata javnih službi, među njima i trojica predstavnika obrazovnih sindikata. Smanjiti otpremninu zaposleniku za 676 kuna, smanjiti pomoć u slučaju smrti za 112 kuna ili smanjiti za 283 kuna pomoć za bolovanje duže od 90 dana može samo krajnje socijalno neosjetljiva i bezobzirna vlast. Sve ovo napraviti prosvjeti, najpotplaćenijoj javnoj službi, može samo vlast kojoj je do školstva stalo koliko i do lanjskog snijega.

Netočno i nepošteno bi bilo, pored vlasti, po ovom pitanju, ne i spomenuti i sindikaliste koji su svojim potpisima kumovali smanjenju materijalnih prava. "Došao sam k vama jer su mi u školi rekli da su to sindikati potpisali" - riječi su kolege s početka ovog uvodnika. Moje pojašnjenje kako sindikat koji trenutno vodim nije sudjelovao u potpisivanju TKU-a mog se kolege nije osobito dojmilo. Njega nije zanimalo objašnjenje, nego rješenje problema. Njegov je problem bila smanjena otpremnina, odnosno uvreda koju je tim smanjenjem kao čovjek doživio. Moje objašnjenje nije pomoglo rješenju ni jednog ni drugog. I zato se ni danas, pri samoj pomisli na kolegu, ne osjećam dobro.

Spomenuti TKU je vrhunac "salonskog sindikalizma" koji se svodi na prelijevanje iz šupljega u prazno, odnosno beskrajne trgovine sitnim sindikalnim interesima. Mi, na žalost, živimo u zemlji u kojoj poboljšanje prava zaposlenih u školstvu nije moguće bez pritiska. A pritisak se ne provodi organizacijom velebnih skupova u kongresnim dvoranama. Pritisak se provodi organizacijom javnih prosvjeda, ozbiljnih štrajkova... Dok se god u sindikatima ne shvati da je najobličnije gubljenje vremena pregovaranje bez ozbiljnog pritiska na poslodavca, kolektivni će nam ugovori i socijalno partnerstvo izgledati kako izgledaju.

Višemjesečni jalovi pregovori rezultirali će smanjenjem prava i manjkavim odredbama oko kojih će se onda godinama natezati raznorazne komisije za tumačenje. Strane će pregovarati u dobroj vjeri pokušavajući unedogled smjestiti jedna drugoj.

Listopad je zamijenio rujna. Pregovorima za nove granske kolektivne ugovore još se i ne nazire kraj. Odlazeći marljivo na svakotjedne pregovaračke seanse često se zapitam neće li se i nakon novih granskih kolektivnih ugovora na vratima sindikata opet pojaviti neki kolega s izračunom u rukama? Izračunom koji će među prozvanima, s pravom, uključiti i mene.

Željko Stipić

Subvencionirani krediti

Samo bez povlastica, molim!

Na svašta smo već navikli mi "prosvjetari". Radimo, naime u iznimno dinamičnoj "branši" - mijenjaju nam se iz godine u godinu generacije učenika i roditelja, planovi i programi, udžbenici i priručnici, gramatike i pravopisi, školski kalendari, zakoni i pravilnici, pa i ministri. Promjena je mnogo, malo njih na bolje. I valjda nas je upravo to učinilo najprilagodljivijom vrstom u svemiru - jer, mi se, školnici, svemu prilagodimo sa zavidnom lakoćom. Što god nas snašlo, požalimo se samo jedni drugima uz kavicu na velikom odmoru, a ako nas nešto ozbiljno naljuti zarogoborimo malo na nekom učiteljskom ili nastavničkom vijeću ili čak na sindikalnom sastanku. A onda, pomireni sa sudbinom, uzimamo imenike u ruke i vraćamo se tamo gdje se (ipak!) najbolje osjećamo - u razred.

Jer kako drugačije da sami sebi objasnimo, da sami sebi oprostimo, što smo sve do sada "progutali" i od svog poslodavca, a i od nekih sindikalnih vođa koji su razred već davno zaboravi-

li, ali se zato s tim poslodavcem vrlo dobro "Sporazum" ijevaju oko mnogo čega - od naših plaća do kodeksa ponašanja ili, u najnovije vrijeme, rješavanja stambenog problema zaposlenih u našim školama.

Zar ćemo doista prešutjeti još jednu prijevartu, još jedno lažno obećanje našeg slatkorječivog ministra? U "Jutarnjem listu" od 29. srpnja 2007. godine Dragan Primorac (na svoj uobičajeno gorljivi način) najavljuje stambene kredite za nastavnike osnovnih i srednjih škola za koje će država subvencionirati kamatu, što već tri godine radi za zaposlenike u znanosti i visokom školstvu. Prosvjetari su se prvo imali priliku začuditi nad Primorčevom (ili možda Šukerovom?) matematikom - u proračunu je, naime, prema tom članku predviđeno (čak!) 2 milijuna kuna za isplatu prvih 500 do 700 kredita! Nakon čuđenja uslijedilo je zgražanje nad činjenicom startne diskriminacije u odnosu na zaposlene u sustavu visokog školstva, jer u slučaju

osnovnog i srednjeg školstva nitko niti ne spominje zaposlene, već se govori samo o nastavnicima. Dakle tisuće ljudi koji uz nas rade u školama - računovođe, tajnici, kuharice, čistačice i domari a priori su izuzeti od korištenja ovakve pogodnosti. A možda vas je "zapekla" i najava da će prednost imati nastavnici "deficitarnih" struka - stranih jezika, matematike, fizike i informatike. Spomenuti su doduše i mladi nastavnici, bračni parovi zaposleni u prosvjeti, obitelji s više djece... Nadam se samo da niste zbog toga "ispod oka" pogledali svog kolegu fizičara ili mladog matematičara koji je tek počeo raditi, a vi ste npr. profesor hrvatskog jezika s dvadesetak godina staža i živite u podstanarstvu. Jer, što god da ste tada, u srpnju, pročitali možete slobodno zaboraviti. Odlukom od 4. rujna 2007. godine naše je Ministarstvo razbilo još jedan mjehurić od sapunice, nadu mnogih nastavnika koji su se ipak uspjeli pronaći u tim, od početka diskriminirajućim, uvjetima za dobivanje subvencio-

niranih stambenih kredita. Možda se netko u Ministarstvu, zabrinut nad "nategnutom" matematikom, dosjetio jadu. Kako održati obećanje, kako našim lakovjernim, poslušnim i prilagodljivim prosvjetarima zamazati oči, a usput još riješiti i kronični i ozbiljni problem našeg školstva - nestručno zastupljenju nastavu. Dat ćemo kredite, nije u pitanju, ali samo "onim nastavnicima koji su nakon stupanja ove Odluke na snagu, zaposleni na neodređeno vrijeme na radnim mjestima na kojima je prije njihova zapošljavanja nastava bila nestručno zastupljena u skladu sa Zakonom o osnovnom školstvu i Zakonom o srednjem školstvu". Pročitajte, dragi kolege, ovu rečenicu još jednom. I onda još jednom ako je potrebno, ali shvatite - naša nas je "zemlja znanja" još jednom "nagrada" povlasticom zbog koje se možete osjećati samo poniženi, izigrani i, po tko zna koji put, prevareni. Osobno, na sve ovo mogu reći samo - bez (ovakvih) povlastica, molim!

Sonja Mudrić

Učiteljica sam, ne sramim se reći!

Danas, nakon 23 godine staža u jednom prekrasnom zvanju, biti učitelj je teško. Kako drugi kažu, tko vam je kriv što ste odabrali to zvanje. Da, zaista tko mi je kriv, samo ja, poput tisuće drugih budala, entuzijasta, znam zašto sam tu. Zato jer volim svoj posao, a ne praznike koje imam. Zato što unatoč svemu u beskonačnost vjerujem u ono bit će bolje. Zato što poštuju svako malo biće koje ušeta u moj razred. Zato što kada uđem u svoju školu i svoj razred uvijek imam što vidjeti na tim veselim, malim licima. Zato što mi niti jedan sat ne započne, a da ne čujem tko se kako osjeća i jesmo li spremni započeti naše učenje. Zato jer se radujem svakom novom danu s njima koji znaju da sam loše plaćena, a ipak unatoč svemu ostajem s njima i preko svoje satnice. Zato što sam ponekad bila i mama, i tata, i teta, i baka, a i susjeda jer dijete još nije naučilo reći učiteljica. Zato jer

ne radim s papirima već malenim ljudima koji tek trebaju otkriti čitav svijet. Zato što se probudim i zaspim s njihovim i svojim problemima i nikada mi zbog toga nije žao. Zato što je to najljepše zvanje koje sam mogla odabrati. Zato što sam za njega plaćena toliko koliko jesam, a ostala sam tu gdje jesam. Zato što unatoč svojoj upornosti i dalje stvaram i mislim i učim. Zato jer postoji tisuću zašto i ono jedno pitanje - a tko ti je kriv?

Majka sam dvoje školske djece, nedavno sam se razvela, nemam svoj stan, niti sam u mogućnosti živjeti kao podstanar. Kupiti knjige za srednju školu, opremiti djecu najpotrebnijim stvarima, nahraniti ih, nije samo jedna stavka u nizu drugih činjenica ove stvarnosti, niti sam ja jedina koja tako živi, ali pasti ponižavajuće nisko jer voliš svoj posao nije baš ugodan osjećaj. Unatoč svim životnim preprekama radim savjesno, završila sam svoje školovanje

i zaista imam prekrasan posao u kojem uživam, ali da bih preživjela i živjela pomažu mi moji roditelji, a i dodatni poslovi sa strane. Nikada nisam nakon svojega posla samo besposleno sjela i spremila papire u ladicu, te otišla kući, a nikada nisam niti osjetila kako je lagodno živjeti kada znaš da imaš posao od kojega zaista možeš i preživjeti. Zato se sada pitam - tko je tužniji i što je tužnije? Moja majka koja me dočeka i koja zna kako je teško biti učitelj jer su i njezini roditelji bili profesori? Moj tata koji je penziju dočekao kao ugledni profesor na fakultetu? Moja djeca koja su sve skromnija u svojim zahtjevima ili ja koja unatoč svemu i dalje učim tu djecu kao da su zaista moja s osmijehom na licu za bolje sutra? Moji prijatelji kojima ponekada zaista nije jasno, zašto ne promijenim posao? Oni s kojima radim i koji znaju raditi ili društvo koje nas je smjestilo tamo gdje nas je mjesto - na marginu svih zbivanja?

Zašto se sada nakon 23 godine rada sramim reći da sam učiteljica? Ne sramim se, moje je zanimanje najljepše na svijetu jer ga volim, a kada nešto radimo s ljubavlju, onda znamo da možemo unatoč svim pritiscima, biti ono što jesmo, a jesmo li, oni koji postoje ili nismo, vidi se po tome kako nas drugi cijene, oni kojima nije teško reći - a što njima nedostaje? Nedostaje nam ono što nam nitko nikada neće tako lako vratiti, a to je ugled i dignitet našega zvanja, te da s uzdignutom glavom možemo ponosno reći, da ja sam bila njihova učiteljica - ona koja ih je uvela u svijet njihova zvanja. Danas se samo pitam, tko će od mojih sadašnjih učenika biti spreman postati jedan od nas. Netko hoće, sigurno, jer će znati prepoznati vrijednost onih koji vječito uče i daju svaki djelić sebe - od srca, od sebe.

Darja Mrden

...NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..

Dvije podružnice u Županji

U Gimnaziji Županja predsjednik Sindikata je 10. rujna održao predstavljanje djelovanja Preporoda, odnosno osvrnuo se na najaktualnije probleme hrvatskoga školstva. Nakon sastanka uslijedilo je osnivanje sindikalnih podružnica u Gimnaziji Županja i Tehničkoj školi Županja. Povjerenici novoosnovanih podružnica su prof. Ljupko Bilić i prof. Radoslav Dazgić. U Vukovarsko-srijemskoj županiji Preporod sada djeluje u šest osnovnih i srednjih škola.

Preporod u novim prostorijama

Povjerenici osnovnih i srednjih škola Grada Zagreba i povjerenici Zagrebačke županije u subotu 22. rujna održali su sastanke županijskih vijeća u novim prostorijama Sindikata. Novo se sjedište nalazi u Petrinjskoj 59a i u potpunosti bi trebalo odgovarati potrebama sindikata. Sastancima se odazvalo više od 80 povjerenika. Raspravljalo se o promjenama u novom Temeljnem kolektivnom ugovoru, od-

nosno o organizaciji ujediniteljske skupštine. Sindikat preporod u Zagrebu djeluje u 70 osnovnih i srednjih škola, odnosno u 23 škole Zagrebačke županije.

VAŽNA OBAVIJEST:

NOVI TELEFONSKI BROJEVI
Novi telefonski brojevi Sindikata
Preporod: 01/4814-891 (tajništvo),
01/4814-001 (pravna služba)
i 01/4810 -413 (faks)